

Priateľíť sa s prírodou

Ing. RADÚZ SEDLÁR (63), viac rokov pôsobil ako vrchný inšpektor kriminálnej polície, člen SLOSP, dvadsať rokov vykonával funkciu poľovníckeho hospodára. Venuje sa športovej strelbe. Je spoluzakladateľom Slovenského loveckého a ochranného spolku Pribina so sídlom v Nitre (2002), Rotary klubu Nitra Harmony (2004) a Asociácie poľovníckych organizácií Slovenska so sídlom v Nitre (2017). Od r. 1995 chová a do voľnej prírody vypúšťa divé králiky.

■ **Kedže naša krajina nie je veľká, všetci sme si tak trochu susedmi. Netýka sa to nahodou aj nás z okolia Nitry?**

– Dalo by sa povedať, že áno. Narodil som sa v obci Horné Štítare, okres Topoľčany, kde som prežil celú mladosť. Aj dodnes cítim spolupatričnosť s ľuďmi, ktorí v tej obci žijú a žijú. Napokon život na dedine, kde každý každého pozná, je okrem iného aj o veľmi blízkych vzťahoch a vzájomnej pomoci. V našej dedine to osobitne cítiť, pretože už niekoľko rokov sa ako súkmeňovci okrem „hodov“, vidáme aj na tzv. Stretnutí rodákov, ktoré každoročne organizuje Obecný úrad. Tam som napokon s manželkou a tromi deťmi žil až do roku 1983 a teraz v Nitre.

■ **Každý z nás sa k poľovníctvu dostal iným chodníčkom... Po akom sa vám podarilo najstí jeho zaujímavosti?**

– Spočiatku to ani nebolo poľovníctvo, ale objavovanie prírody. Od detstva ma zaujímal všetko, čo s ňou súviselo. Mal som šťastie, lebo moji rodičia i starí rodičia ma v tom podporovali. Spomínam si, ako mi kúpili knihu Naše vtáky. Všade som s ňou chodil a vďaka nej som sa naučil rozoznávať spevavce, dravce i sovy nielen podľa vzhľadu a peria, ale i podľa hlasových prejavov... Spolu s bratom sme chovali rôzne zvieratá a vtáky... Musím však povedať, že vzťah k prírode vo mne vypestovala aj škola. Na školskom dvore a na okolí sme mali políčka a učili sme sa ich obrábať.

S radosťou spomínam najmä na pána učiteľa Mikáta, ktorý nás viedol k láske k prírode a mnoho nás naučil. Napríklad aj to, ako sa v nej pohybovať a správať. Preto okrem bežných športov sme sa pravidelne pretekali, kto skôr získa napr. odznak tzv. 100 jarných km, vo voľnom čase sa nám venoval v krúžkoch fotografovania, cyklistike, orientačnom behu a rôznym iným praktickým znalostiam nevyhnutným pre prežitie v prírode, teda aj stanovaniu a vareniu. Vďaka škole som vlastne veľmi skoro dostal základy, ktoré ma potom doviedli až k poľovníctvu.

■ **Takže už v rodine ste mali poľovníkov?**

– Dá sa tak povedať. Otec bol síce úradníkom, mama pracovala v obchode, ale jej predkovia pochádzali z vinárskych a lesníckych rodín, ktoré ešte za monarchie prišli k nám spod Alp. Všetci mali blízko k prírode a rozumeli jej. Bolo prirodzené, že vedomosti a dobrý vzťah k prírode odovzdávali svojim potomkom.

■ **Kedy ste sa stali poľovníkom?**

– Skúšky z poľovníctva som robil v roku 1979 a musím sa priznať, že je to jediné vysvedčenie, ktoré som urobil s významaním.

■ **Nelákalo vás lesníctvo?**

– Spočiatku áno, veď ako som

už spomenul, jedna vetva predkov boli lesníci a ja som bol vždy očarený, keď som sa dostal s dedkom k jeho bratrancom do hory, lebo okolo mojej rodnej obce sú iba polia a malé remízky. Často si však spomínam na jednu zaujímavosť ešte zo školy. Bol som šiestak, teda som mal 12 rokov a na hodine slohu sme mali písať o tom, čím chceme byť. Napísal som, že chcem byť horárom a mojou túžbou je kráčať voňajúcim lesom. Ten sloh som napísal s takou hlbokou úprimnosťou, že som ho potom musel čítať pred celou triedou a (spomínam si, že som sa veľmi hanbil). No zrejme sloh musel byť dobrý, lebo som dostal jednotku. Ale iba za slohovú prácu. Pravopis a úprava... to už bola iná kapitola.

■ **Čo vás spočiatku najviac priťahovalo na poľovníctvo?**

– Kedže zvyknem hovoriť, že poľovníctvo je vášeň, potom musím pripomenúť, že vášeň spojená aj s kamarátstvom. S dobrými a oddanými kamarátmi možno prežiť v prírode veľa zaujímavého: spoločné poznania, zážitky, radosť z výsledkov práce... Velakrát som sa presvedčil, že pobyt v revíri nie je len o love, ale i o stretnutiach, prežívaní najrôznejších situácií – dramatickejších, ale i veselších... Naozaj to nie je iba o love. No môže dôjsť i k problémom, keď niekto záu-

jem o kolektív len predstiera, ale v skutočnosti mu ide o vlastný prospech. Lenže priateľstvo ani láska k prírode nemôžu byť založené na prospechárstve. Samotné poľovníctvo, v ktorom je obsiahnutá starostlivosť o zver a jej prostredie, si vyžaduje obetivosť, úprimné vzťahy... k ľuďom i prírode.

■ Aký revír vás viac zaujíma: rovinatý, v ktorom sa pohodlnejšie kráča? Alebo vám neprekážajú ani hornaté chodníčky? ?

- Úprimne môžeme povedať, že nevyberám si pohodlie. Nikdy som nevyhľadával revíry, v ktorom stačí, ak si (obrazne povedané) pušku oprieš o plot a zver príde pred teba na dvadsať krokov lebo si myslíš, že ju chceš krmieť. Pre lov musíš niečo (okrem času a peňazí) aj obetovať a vytrpieť. Lovca však má byť pokorný a vďačný za možnosť uloviť zviera.

■ Môžete sa pochváliť nejakou zaujímavou trofejou? Koľko ich už máte?

- Nie, nemám ich veľa. Možno preto, lebo za trofej nepovažujem iba to, čo visí niekde na stene, lebo pre mňa je zaujímavá aj fotografia.

■ Na ktorý z posledných zážitkov rád spomínate?

- Z vlaňajšej jesene, keď sa mi podarila séria pekných fotografií zo spoločnej poľovačky na bažanty. No nielen snímky mi z nej ostali, ale aj nevšedný zážitok.

Stál som pri nevelkom potôčku, ktorý preteká popod štátnu cestu a vo vzdialenosti asi 200 m už boli strelci so psami. Bol som pripravený na výstrel, keď som od potôčika zachytil pohyb a tiché zamraučanie. Ostal som ne-

hybne stál a pozoroval som, ako sa ku mne pomaly blíži malé trojfarebné, možno deväťtyždňové mačiatko. Prišlo ku mne a na neuverenie si mi sadlo na moju čižmu. Ihneď som vytiahol mobilný telefón a mačiatko som začal fotiť. To, čo potom nasledovalo, bolo skoro neuveriteľné: štvieralo sa mi po nohe až k nábojovému pásu a potom po bunde ešte vyššie až za krk. Tam sa usadilo a začalo priasť... Poľovačka sa konala ďaleko od dediny a domyslel som si, že mačiatko niekto nezodpovedný ľahkovážne vyhodil z auta do voľnej prírody. Celá epizóda sa skončila tak, že som mačiatko vzal do ruky a po dohode s poľovníckym hospodárom som sa vybral do najbližšieho obydlija - starej zemianskej kúrie vzdialenej asi dva a pol kilometra. Tam som nechal mačiatko u majiteľa-chovateľa koní. Asi po dvoch týždňoch som mu telefonoval, čo je s mačiatkom a bol som rád, keď som sa dozvedel, že vesele behá po stajniach a naháňa myši... Počas celej tej doby,

som prežíval neskutočné emócie a verte mi, že doteraz na to mačiatko často myslím.

■ V ktorom poľovníckom združení pôsobíte?

- V súčasnosti, keď o mnohých revíroch rozhodujú známosti a peniaze, som nezaradený. Predtým som poľoval v revíri svojho rodiska, teda na dedovizni, kde som začínal a niekoľko rokov pôsobil ako kynologický referent aj ako poľovnícky hospodár. No i keď nie som členom tamojšie-

ho združenia, stále som v kontakte so svojimi ozajstnými kamarátmi. V zimnom období, už akosi zo zotrvačnosti, chodím prikrmovať zver a okrem toho do voľnej prírody priebežne vypúšťam divé králiky. Len vďaka tomuto niekoľkoročnému úsiliu sa mi tam podarilo zachovať ich tamojší genofond. Povieť však, že sú to asi najdrahšie králiky na svete: chováť ich totiž pri rodičovskom dome a z Nitry je tam asi tridsaťpäť kilometrov.

Pripravil VILIAM DRIENOVSKÝ